

Vaccination av medicinska riskbarn

Anna Nilsson
Astrid Lindgrens
barnsjukhus

Bernice Aronsson
Sachsska barn- och
ungdomssjukhuset

“Risk”

- The chance or likelihood that an undesirable event or effect will occur, as a result of use or nonuse, incidence, or influence of a chemical, physical, or biologic agent, especially during a stated period;
- The probability of developing a given disease over a specified time period.

medical-dictionary.thefreedictionary.com/risk

Vad menar vi med riskbarn?

- Risk för dåligt vaccinsvar
- Ökad risk att insjukna i sjukdom som kan förebyggas med vaccin
- Ökad risk för svår sjukdom om man smittas av sjukdom

Vilka barn kan ha sämre vaccinsvar?

- Post transplantation, primär immundefekt
- Barn som behandlats för cancer
- Barn behandlade med immunhämmande läkemedel
- Prematurer
- Barn med HIV
- Barn med MbDown

Vilka barn har ökad risk att insjukna? I vad ?

- Nyfödda barn innan vaccination (tex pertussis, Hib, pneumokocker)
- Barn med nedsatt immunförsvar (tex IPD hos splenektomerade)
- Risken att insjukna beror förstås också på det epidemiologiska läget i samhället (jfr mässling, röda hund)
- Fullgott grundskydd bör eftersträvas för alla barn

Barn med risk att få allvarlig sjukdom och/eller allvarliga komplikationer

- Prematurt födda barn

Barn

- med svår astma, lungsjukdom
- med komplicerat hjärtfel
- med flerfunktions hinder/neuromuskulär sjukdom
- med immunsuppression
- med lever- njursjukdom
- med nutritionsproblem, kort tarm
- med "små marginaler"

Barn med risk att inte vaccineras enligt barnvaccinationsprogrammet

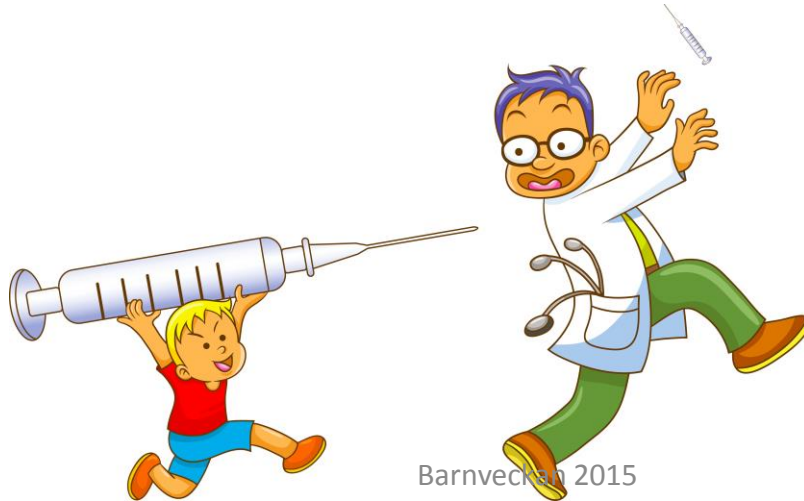
- Barn med krampsjukdom/neurologisk sjukdom
- Barn med svår immunsuppression
- Barn med allergi

Hur handlägger vi vaccinfrågor inom sjukvården?

- Socialstyrelsen 2008 “Vaccination av barn- en kunskapsöversikt” samt “Vaccination av riskgrupper”
- Rikshandboken
- Inom varje specialsektion finns ofta rekommendationer <http://www.blf.net/onko/page16/files/VaccinationsPM%2020140509.pdf>
- Folkhälsomyndigheten <http://www.folkhalsomyndigheten.se/amnesomraden/smittskydd-och-sjukdomar/vaccinationer/>

Vem ordinerar vaccinationen ?

Patientens PAL bör ta medicinsk ställning utifrån de riktlinjer/rekommendationer som finns

Riktlinjer efter cancerbehandling

- Lily 4 år, nyss avslutat ALL (SR) behandling
- Vaccinationsbehov ?
 - Grundskydd
 - Ev riskgrupp

Tidpunkter anger tid efter avslutad beh.

	+3 mån	+6 mån	+8 mån	+12-18 mån
DTaP-IPV-Hib				
PCV				
MPR				
HPV				flickor >10 år
VZ				
Hepatit B	Grundvacc / booster se nedan			

Patientens “risker” ska bedömas

- Lily 14 år har avslutat AML behandling
 - Grundskydd
 - Flicka >10 år
 - Ej haft vattkoppor ; har yngre syskon på dagis

Tidpunkter anger tid efter avslutad beh.

	+6 mån	+10 mån	+12 mån	+18-24 mån
DTaP-IPV-Hib				
PCV				
MPR				
HPV			flickor >10 år	
VZ				

Vaccinationsmottagning för barn med annan grundsjukdom

Sachsska barn- och ungdomssjukhuset, SLL

- 1 mottagning i veckan dit man kan remittera med frågeställning avseende vaccination av barn med annan grundsjukdom (barnläkare, allergolog, infektionsläkare)

-programvacciner

-TBE

-reseprofylax

-andra vacciner

- Läkare med specialkunskap i vaccinologi; BHÖL, regionalt nätverk, vaccingrupper

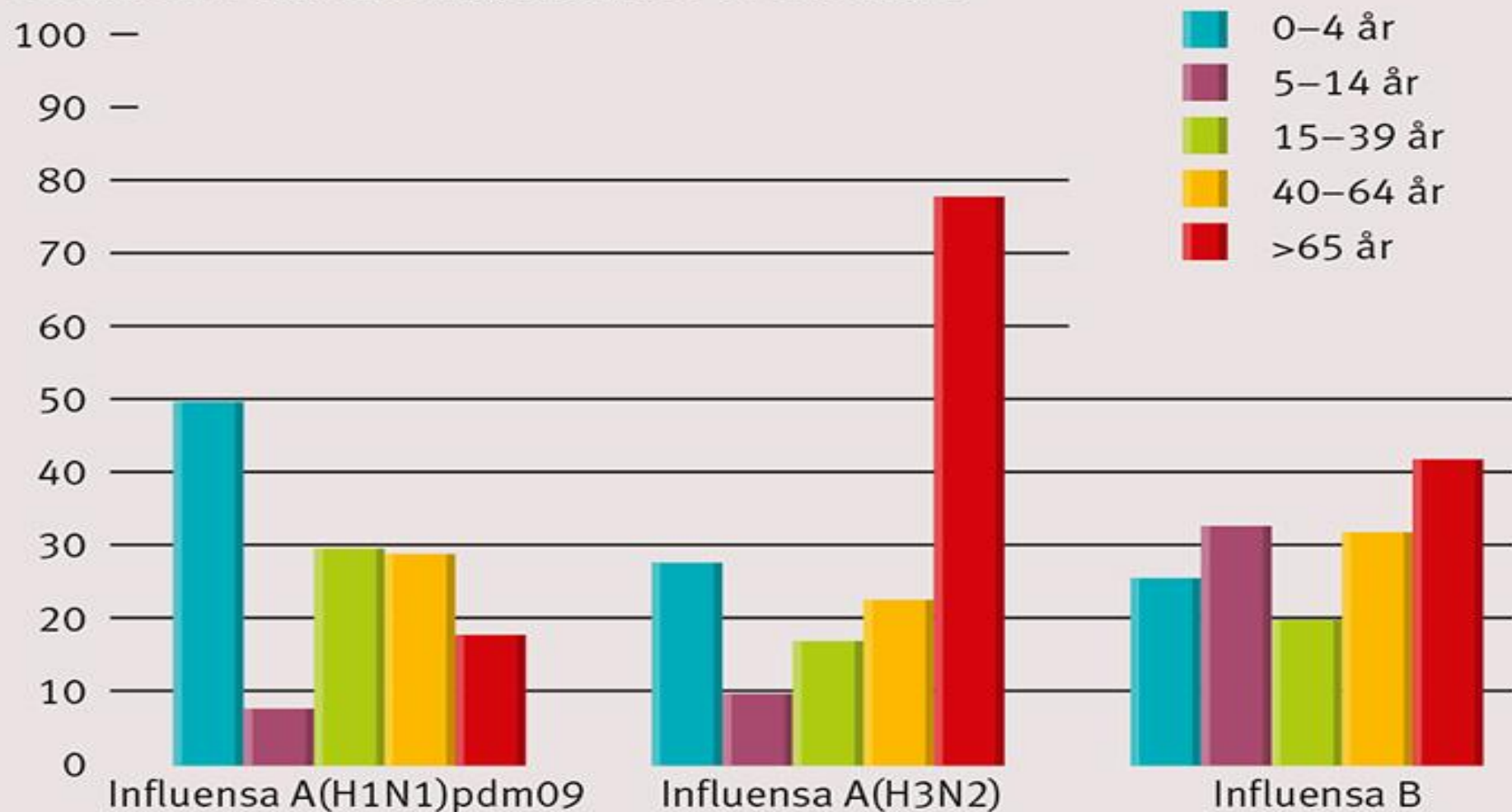
Vaccination mot influensa

- 2 -15 % av befolkningen, 180 000–1,5 miljoner människor i Sverige, får influensa varje säsong
- I första hand barn och ungdomar.
- Hos i övrigt friska ungdomar och vuxna går influensa oftast över av sig själv.
- Säsongen 12/13 var ovanligt svår. 213 personer rapporterades intensivvårdade. 2/3 (H1N1), 1/3 influensa A eller B
- En majoritet hörde till riskgrupp för svår influensasjukdom. Trots detta var endast en minoritet av dem vaccinerade

Linde, Englund, Hedström, Nylén, Läkartidningen 2014

Influensaincidens 2012–2013

Laboratorieverifierade fall, antal/100 000 invånare

Barn i riskgrupper för influensa

Personer som tillhör riskgrupper löper högre risk att drabbas av följsjukdomar och allvarigare former av influensa. Vanligaste komplikationen är pneumoni.

http://www.socialstyrelsen.se/smittskydd/vaccination/barnvaccinationer/riktat_program

Läkemedelsverkets information

- Vaccinera riskgrupperna viktigaste förebyggande åtgärden för att minska skadorna av en influensaepidemi
- Vaccinationen bör göras om varje år
- WHO, väljer ut vilka stammar som är aktuella i årets epidemi (feb)
- tar cirka två veckor efter vaccination innan immunförsvaret utvecklat skydd
- trots vaccinationen kan man drabbas av influensa.

<https://www.lakemedelsverket.se/malgrupp/Allmanhet/Att-anvanda-lakemedel/Sjukdom-och-behandling/Behandlingsrekommendationer---listan/Influensa/>

SLL 2014-vilka rekommendationer?

Personer, oavsett ålder, med någon av följande kroniska sjukdomar:

- kronisk hjärt- och/eller lungsjukdom
- astma (för barn- och ungdom gäller svår astma (grad 4) med funktionsnedsättning)
- kraftigt nedsatt infektionsförsvar (av sjukdom eller medicinering)
- kronisk lever- eller njursvikt
- instabil diabetes mellitus
- extrem fetma (störst risk vid BMI > 40) eller neuromuskulära sjukdomar som påverkar andningen
- flerfunktionshinder hos barn

Sachsska 2014/15

Vaccination mot influensa

- Hur?
- När?
- Vilket vaccin?
- Vilka förberedelser?

Vaccingruppen på Sachsska

- Träffas minst varje kvartal
- Utverkar PM för varje influensasäsong
- Bevakar rekommendationer
- Organiserar vaccination
- Utvärderar
- Utbildar

2 barnläkare, 1 vårdchef, 4 barnsjuksköterskor, varav 2 med specialistutbildning i vaccinologi.

Sachsska 2014/2015

- Kallelser till alla barn tillhörande *riskgrupp*
- PAL ordinerar vaccin
- Drop-in mottagning 2 dagar i november

Drop-in mottagning på Sachsska

- 2 fredagar i november
- Kallades till olika tider, jämt fördelat, mellan klockan 8-10, 10-12 och 13-15

Ordination i förväg av PAL

Checklista

- 2 rum, 2 sjuksköterskor i varje rum
- 1 läkare på plats

Sachsska 2014/2015

- 406 barn definierade som tillhörande riskgrupp erbjöds via brev att komma till Drop-in mottagning
- 180 barn kom till Drop-in (44%) (2013/2014, 27%)
- 20% av barnen fick 2 doser
- Många av barnen vaccinerades även på sin mottagning
- Ca 100 doser totalt av nasalt vaccin användes enligt PM

Uppföljning föräldrar

- Strukturerad telefonintervju med 16 slumpvis utvalda familjer som fått erbjudande, alla hade kommit till Drop-in
Alla 16 var supernöjda
”Om vi inte hade blivit kallade till er hade vi inte vaccinerat vårt barn sa 2 föräldrar”
- Ringde till ytterligare 5 som inte kom till Drop-in
Barnen hade vaccinerats på respektives mottagning

Uppföljning av vårdrutin

PAL

- svårt att hinna med ordination
- Viktigt med tydligt PM särskilt denna säsong när vi använde två olika vacciner
- PAL behöver få information, stöd, och tydligt PM
- Går det att lita på patientlista? Missar vi barn?
- Bra med favoritordination
- Viktigt att kunna ge tid för dos 2 direkt

Kalenderplanering

Januari	Utvärdering
Februari	Utvärdering
Augusti	Bevaka rekommendation Uppstartsmöte/ nytt PM/Planering för Drop-in
September	Utbildning Information Patientlistor
Oktober	Ordination av PAL Utskick till patient
November	Vaccination dos 1. 2 Drop-in mottagningar
December	Vaccination dos 2.

Andra sätt att vaccinera *riskbarn* mot influensa

- Vaccineras i samband med planerat besök till sin mottagning, vore idealt
- Rekommendation från **PAL** med information till föräldrar patient att ta med till VC (Östersund)
- Andra sätt?
- Nationellt nätverk för kunskapsutbyte via BLF

Nationella vaccinationsprogrammet med utvidgad profylax till barn tillhörande riskgrupp

Ålder	Vaccinationsprogram BVC/Skola (allmän)	Barnklinik (riktad)
3 mån	DTaP-Polio-Hib Hep B Pneumokockvaccin	<ul style="list-style-type: none"> • Vaccination vid 2 mån • RS-profylax • Rotavaccin? • Influensavaccin • Antiviral behandling • Antibiotikaprofylax • Meningokockvaccin • Pneumokockvaccin • Varicellavaccin • TBE-vaccin • Resevaccin • Immunoglobulin • Information!
5 mån	DTaP-Polio-Hib Hep B Pneumokockvaccin	
6 mån	BCG (riktad)	
12 mån	DTaP-Polio-Hib Hep B Pneumokockvaccin	
18 mån	MPR	
5-6 år	DTaP-Polio	
6-8 år	MPR	
12 år	HPVx2	
14-16 år	dTap	

- **PAL med stöd av specialistmottagning, BHÖL, etc.**
- **Allmän del kan med fördel utföras på BVC, men PAL kan behöva ge stöd till BVC**
- **Viktigt att involvera barnklinikens barnsjuksköterskor**